Бекітемін
Мектеп директоры:
_____ К. Жангазакова

Астана қаласы әкімдігінің «Смағұл Сәдуақасұлы атындағы №78 мектеп-гимназия» ШЖҚ МКК
Мектеп медиациясы қызметі туралы
Ереже

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Ереже Мектеп медиациясы қызметтерінің (бұдан әрі - ММҚ) мақсаттарын, міндеттерін және қызметінің ұйымдастырушылық негізін айқындайды;

2. ММҚ меншік нысанына қарамастан білім беру ұйымдарында балалардың құқықтарын қорғауды қамтамасыз ету және қауіпсіз кеңістікті, тең мүмкіндіктер мен мүдделерді қорғауды қалыптастыру үшін жағдайлар жасау мақсатында құрылады;

3. Медиация қызметі педагогтердің, білім алушылардың және олардың ата-аналарының (заңды өкілдерінің) ерікті күш-жігері негізінде жанжалдарды реттеуге және шешуге бағытталған қызмет түріндегі білім беру мекемесіндегі тәрбие жұмысының бағыты болып табылады;

4. ММҚ-нің қызметі қақтығысушы тараптар арасындағы дауларды шешуде медиация әдісі арқылы медиативті тәсілді қолдануға негізделген;

5. Медиативтік тәсіл-медиация қағидаттарына негізделген, медиацияны толыққанды рәсім ретінде өткізбестен күнделікті жағдайларда даулар мен жанжалдарды алдын алу және (немесе) тиімді шешу үшін негіз құратын оң саналы қарым-қатынас дағдыларын меңгеруді көздейтін қызметтік тәсіл;

6. «Мектеп медиациясы» әдісі-дауларды шешудің заманауи балама әдісі ретінде білім беру процесіне қатысушылар арасындағы дауларды шешу және жанжалды жағдайлардың алдын алу үшін қолданылатын инновациялық әдіс;

7. Білім беру мекемесінде ММҚ-ны дамыту балаларды тәрбиелеу мен тәрбиелеудегі басым міндеттердің бірі болып табылады;

8. ММҚ өз қызметін келесі нормативтік-құқықтық актілер негізінде жүзеге асырады:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясы;

2) Бала құқықтары туралы Конвенция;

3) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі;

4) «Бала құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;

5) «Кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың профилактикасы мен балалардың қадағалаусыз және панасыз қалуының алдын алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;

6) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;

7) «Құқық бұзушылықтың профилактикасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;

8) «Медиация туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.

2 тарау. Мектеп медиациясы қызметінің мақсаттары мен міндеттері

9. ММҚ-нің негізгі мақсаты балалар мен жасөспірімдердің толыққанды дамуы мен әлеуметтенуі үшін, оның ішінде өмірлік қиын жағдайлар туындаған кезде, олардың заңмен жанжалдасуын қоса алғанда, гүлденген, ізгілікті және қауіпсіз кеңістікті (ортаны) қалыптастыру, сондай-ақ отбасылық-құқықтық даулар мен жанжалдарды шешуге көмек көрсету арқылы отбасы институтын нығайту болып табылады;

10. ММҚ қызметінің негізгі міндеттері:

1) балалар бейім болатын жанжал жағдайларының жалпы санын, сондай-ақ олардың өткірлігін қысқарту;

2) оқушылардың әлеуметтік мінез-құлқының көріністерін төмендетуге бағытталған профилактикалық және түзету жұмыстарын жүргізудің тиімділігін арттыру;

3) кәмелетке толмағандар жасаған құқық бұзушылықтар санын қысқарту, оның ішінде қайталама құқық бұзушылықтар;

4) балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау жөніндегі білім беру мекемесі қызметкерлерінің біліктілігін арттыру;

5) балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау бөлігінде білім беру мекемесінің қызметінде ашықтықты қамтамасыз ету;

6) кәмелетке толмағандардың құқық бұзушылықтарының алдын алу бөлігінде өзекті міндеттер мен проблемаларды шешуге жұртшылықтың қатысуы үшін жағдайлар жасау;

7) кәмелетке толмағандардың қараусыздығы мен құқық бұзушылықтарының алдын алу жүйесінің органдарымен және мекемелерімен өзара іс-қимылды оңтайландыру;

8) білім беру мекемесіндегі психологиялық жағдайды жақсарту.

11. ММҚ қызметінің негізгі бағыттары:

1) ағымдағы оқу жылына арналған ММҚ-мен жұмыс жоспарын әзірлеу және іске асыру;

2) қызметкерлерді, оқушыларды және олардың ата-аналарын (заңды өкілдерін) ММҚ туралы хабардар ету;

3) қызметкерлерді, оқушыларды және олардың ата-аналарын (заңды өкілдерін) ММҚ-не қатысуға және медиативтік тәсілді қолдануға ынталандыру;

4) білім беру мекемесінде сыныптастар, әртүрлі жастағы балалар, ересектер мен балалар арасында туындайтын әртүрлі қақтығыстарды шешуге көмектесу;

5) қақтығыстардың алдын алу, олардың өршуіне жол бермеу;

6) білім беру мекемесінің қызметкерлерін, балаларын және ата-аналарын (заңды өкілдерін) құзыреттілік тәсіл негізінде жанжалдар мен дауларды шешудің медиативтік технологияларына оқыту;

7) медитациялық тәсілді қолдана отырып, әлеуметтік қауіпті жағдайдағы балалармен және отбасылармен жұмыс;

8) жанжал жағдайында сындарлы мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу және медиативті тәсіл негізінде шиеленіс пен стресс жағдайында зорлық-зомбылықсыз мінез-құлық стратегияларын таңдау үшін жағдай жасау бойынша жұмыс.

3 тарау. Әрекет ету алгоритмі

12. Облыстардың және Республикалық маңызы бар қалалардың білім басқармасы бекіткен мектеп медиациясы қызметі туралы Ережені әзірлеу;

13. Республикалық маңызы бар облыстар мен қалалардағы ювеналды соттармен, полиция департаменттерімен және ҮЕҰ-мен меморандум жасасу;

14. ММҚ жобасы туралы ақпараттық-түсіндіру жұмысы;

15. Кәсіби медиатор-заңгерлерді жұмысқа тарту;

16. Имидждік іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу: «Үздік мектеп медиаторы», Медиатордың жазғы мектебі, Мектеп медиаторларының слеті және т. б. конкурстарын.

4 тарау. Мектеп медиациясы қызметінің принциптері

17. ММҚ қызметі сот төрелігі әдістерінін қалпына келтіру және келесі принциптерге негізделген:

1) оқушылардың қызмет жұмысын ұйымдастыруға ерікті түрде қатысуын, сондай-ақ жанжалға тартылған тараптардың татуластыру бағдарламасына қатысуға міндетті келісімін көздейтін еріктілік қағидаты;

2) бағдарламалар барысында алынған мәліметтерді жария етпеу міндеттемесін көздейтін құпиялылық қағидаты; өмірге, денсаулыққа және қауіпсіздікке ықтимал зиян келтіру туралы ақпарат ерекшелік болып табылады;

3) жанжалға қатысушылардың бірінің тарапын қабылдауға тыйым салатын бейтараптық принципі; бейтараптық медиация қызметі белгілі бір тараптың кінәсі немесе кінәсіздігі туралы мәселені анықтамайды, керісінше тараптарға өз бетінше шешім табуға көмектесетін тәуелсіз делдал болып табылады деп болжайды;

4) араласпау принципі-делдал қатысатын тараптар үшінші тұлғалардың араласуынсыз олардың арасында туындаған жанжалды, дауды шешуі;

5) тәуелсіздік қағидаты, ММҚ мемлекеттік немесе мемлекеттік емес органдарға тәуелді емес, білім беру ұйымдарындағы жанжал деңгейін төмендету үшін жұмыс істейтін дербес бөлімше болып табылатындығын білдіреді.

5 тарау. Медиация қызметін қалыптастыру тәртібі

18. ММҚ басшысы (кураторы) әлеуметтік педагог, психолог немесе білім беру ұйымдары директорының бұйрығымен ММҚ басшылығы бойынша міндеттер жүктелетін медиацияны жүргізу бойынша оқытудан өткен білім беру мекемесінің өзге де қызметкері бола алады;

19. ММҚ мүшелері білім беру мекемесінің оқушылары, ата-аналар (заңды өкілдер) және педагогтар болып табылады.

6 тарау. Татуласу қызметінің жұмыс тәртібі

20. ММҚ мұғалімдерден, оқушылардан, білім беру мекемесінің әкімшілігінен, ММҚ мүшелерінен, ата-аналардан жанжалды сипаттағы жағдайлар туралы ақпарат ала алады;

21. ММҚ медиативтік технологияларды әрбір нақты жағдайда дербес, оның ішінде жанжал тараптарымен алдын ала кездесулер негізінде қолдану мүмкіндігі немесе мүмкін еместігі туралы шешім қабылдайды. Қажет болған жағдайда қабылданған шешім туралы білім беру мекемесінің лауазымды адамдары хабардар етіледі;

22. Медиативтік технологиялар жанжалдарды шешу кезінде жанжалдасушы тараптар қатысуға келіскен жағдайда ғана қолданылады. Тараптар келіспеген жағдайда оларға психологиялық көмек немесе білім беру мекемесінде бар басқа да жұмыс түрлері ұсынылуы мүмкін;

23. Ата-аналармен және лауазымды тұлғалармен келіссөздерді ММҚ басшысы (кураторы) жүргізеді;

24. Медиатор (ММҚ мүшесі) өзінің кәсіби стандарттары негізінде не біліктілігі жеткіліксіз немесе процестің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мүмкін болмаған жағдайда медиацияны немесе кез келген басқа қалпына келтіру бағдарламасын жүргізуден бас тартуға құқылы. Бұл жағдайда білім беру ұйымы басқа педагогикалық технологияларды қолдана алады;

25. Қиын жағдайларда (әдетте, егер жағдайда материалдық залал болса, қатысушылар арасында ересектер немесе ата-аналар бар), ЖММ кураторы өткізілетін медиацияға қатысады. Қажет болған жағдайда кәсіби немесе кәсіби емес медиатор тартылуы мүмкін;

26. Егер құқықтық жанжал орын алса және жанжалдасушы тараптар 18 жасқа толмаған жағдайда, медиация заңды өкілдердің келісімімен жүргізіледі;

27. ММҚ әрбір жеке жағдайда медиацияны жүргізу мерзімдері мен кезеңдерін дербес айқындайды;

28. Егер жанжалды (дауды) шешу кезінде медиативтік технологияларды қолдану барысында жанжалдасушы тараптар келісімге келген жағдайда, қол жеткізілген нәтижелер жазбаша немесе ауызша келісімде тіркелуі мүмкін. Алайда, егер дау құқықтық сипатта болса және медиацияны жүргізу қорытындылары бойынша кәсіби немесе кәсіби емес медиатор шақырылса (келісімге қол жеткізілген жағдайда) келісім жасау міндетті;

29. Қажет болған жағдайда және Тараптардың жазбаша келісімімен ММҚ келісімнің көшірмесін білім беру мекемесінің әкімшілігіне береді;

30. ММҚ дауды реттеу туралы келісімде Тараптар қабылдаған міндеттемелерді орындау тәсілін анықтауға көмектеседі, бірақ олардың орындалуына жауап бермейді. Міндеттемелерді орындауда қиындықтар туындаған кезде ММҚ Тараптардың қосымша кездесулерін өткізе алады және

тараптарға қиындықтардың себептері мен оларды жеңу жолдарын түсінуге көмектеседі;

31. Қажет болған жағдайда ММҚ дауды (жанжалды) шешу кезінде медиативтік технологияларды қолдану бағдарламасына қатысушыларды басқа мамандардың (әлеуметтік сала мекемелерінің, әлеуметтік-психологиялық орталықтардың мамандары) мүмкіндіктері туралы хабардар етеді;

32. ММҚ жұмысы журналдар мен есептерде жазылады, олар ішкі құжаттар болып табылады.

33. ММҚ басшысы (кураторы) жүргізілген медиацияның мониторингін қамтамасыз етеді.

7 тарау. Медиация қызметін ұйымдастыру

34. ММҚ білім беру мекемесінің әкімшілігі медиация жүргізу үшін үй-жай ұсынады (медиация кабинеттері);

35. ММҚ-ні қолдау мен сүйемелдеуді әлеуметтік-психологиялық орталықтар немесе оқытылған және тәжірибелі медиаторлары бар қоғамдық ұйымдар шарт бойынша жүзеге асыра алады;

36. Білім беру мекемесінің лауазымды тұлғалары педагогтар, оқушылар және ата-аналар арасында медиация қызметі туралы ақпаратты таратуға жәрдемдеседі;

37. ММҚ өз құзыреті шеңберінде психологпен, әлеуметтік педагогпен және білім беру мекемесінің басқа да мамандарымен өзара іс-қимыл жасайды;

38. Білім беру мекемесінің әкімшілігі білім беру мекемесінің мұғалімдерімен, сондай-ақ әлеуметтік қызметтермен және басқа ұйымдармен өзара әрекеттесуді ұйымдастыруда ММҚ-не ықпал етеді;

39. Әкімшілік пен ММҚ арасында қызметтің жұмысын жақсарту және оның педагогтармен өзара іс-қимылы бойынша бітімгершілік кездесулерге көбірек қатысуға мүмкіндік беру мақсатында кемінде бір тоқсанда бір рет кездесулер өткізіледі.

8 тарау. Қорытынды ережелер

40. Осы ереже бекітілген сәттен бастап күшіне енеді;

41. Осы ережеге өзгерістерді облыстардың және Республикалық маңызы бар қалалардың білім басқармасы, білім беру ұйымдарының әкімшілігі ММҚ немесе мектептің өзін-өзі басқару органдарының ұсынысы бойынша енгізеді.